

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

Hétfőre 6 korona
Kétfőre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő:

BUDAY B A R N A

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Gróf Széchenyi Béla.

Koronaörváltásra gyűlt össze a mult kedden a magyar országgyűlés mind a két háza a Sándor-utczai palotájában. Magyar díszbe öltözött urak foglalták el a képviselőház padsorait. Koronaörre gróf Széchenyi Bélát választotta meg az együttes ülés a királyi hármaskijelölés alapján, akiben mindenképen érdemes férfiúi tulajdonok megvannak a fényes méltóságra. Főur, a nagy Széchenyi István gróf fia, aki nem kereste a szereplést, de atyjának programját eszöndes tartózkodással, de hű kötelelességtudással váltotta be. Az új koronaör, gróf Széchenyi Béla 1837-ben született s mint az ország egyik legelőkelőbb családjának sarjadéka, kiváló nevelésben részesült; részben itthon, részben a külföldön. Berlinben végezte tanulmányait, melyek végezte után hosszabb ideig utazott, tanulmányozva a külföldi viszonyokat. Beutazta egész Európát, hosszabb időt töltött Amerikában is.

Az alkotmányos idők elkövetkeztével gróf Széchenyi Béla már itthon volt, nagyrészen gazdálkodással töltve idejét. Az 1861-iki választások alkalmával a fehérmegyei Nyék választotta országgyűlési képviselőjévé. Mint politikust, a eszöndes tartózkodás, de határozot irány jellemzi; a hetvenes évek nagy politikai vitáinak részese nem volt, eszöndben buzgokodott a haza sorsának javításán. Mikor neje elhunyt, egy időre szakított a politikával, majd nagy utra indult, a magyarok öshazájának föl kutatására Ázsiába; a három évig tartott keleti ut folyamán behatolt az addig elzárt Tibetbe, Hátsó-Indába és megbecsülhetlen adatokat hozott össze Ázsiában hagyott véreinkre vonatkozólag. Az expedíció, mint említök, három évig tartott; Széchenyi Béla gróf mielőtt elindult, atyja kézíratait, ereklyéit az Akadémiának hagyta. Oly ut volt ez akkor, amelyről úgy hittük, hogy nem lehet visszatérni. Széchenyi gróf is azt hitte, oly utra került, amelyről tán nem tér vissza többé. A tudományos emberekből állott expedíció 1880. májusban ért vissza Magyarországra. Gróf Széchenyi Bélát a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagjává választotta. De ennél díszesebb és fényesebb az a méltóság, amelyre most emelte a magyar országgyűlés.

GRÓF SZÉCHENYI BÉLA.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb
magvak beszerzési forrása

ajánlható

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése

Budapesten, VI. ker., Andrásy-ut 23. szám.

Nagyfejű ország.

Az állami költségvetés tárgyalása most folyik a képviselőházban. Ebben a költségvetésben több mint ezer millió koronában van előirányozva az állam jövő évi kiadása. Borzasztóan nagy összeg ez az ezer millió korona s ha szétnézünk szegénységünkön, megdöbbenve kérdezzük, hogyan lehet összeszedni ebben a szegény országban ilyen, aránylag óriási jövedelmet? Vajjon bírhatjuk-e mi ezt megerőltetés nélkül?

Szomorú feleletet ad erre a kérdésre az a körülmény, hogy míg az állami költségvetés évről-évre növekedik, addig a magánosok évről-évre jobban közelednek az eladósodás örvénye felé. A múlt év minden egyes napján ötven földbirtokot árvereztek el. A birtokokat pedig azért szokták elárverezni, mert az adósság terheit már nem bírják el. Kell-e ennél az örökös dobpergésnél nagyobb bizonyosság arra, hogy gazdáink a tönkremenés útján vannak! Kereskedelmünk pénzszükség miatt pang, kisiparunk pedig valószínű élet-halálharcot vív. Hivatalnoki karunk élete cifra nyomoruság, köznépünk végre az ország nagy területén létfeltételeit sem találván meg, kivándorolni kénytelen. Mindezek az általános szegénységnek súlyos bizonyítékai. De a magánosok elszegényedését követi a községek elszegényedése is, amelyek adósságba merülve, óriási pótdadók kivetésével tengetik magukat. Így a közterhek folyton emelkedőben vannak, mindég csak nőnek, anélkül, hogy azokon egyszer már könnyítenének. Hová jutunk végre ezzel a gazdálkodással, azt a jó Isten tudná megmondani!

Az állam jövedelmének emelkedése egymagában még nem veszedelmes dolog. Hiszen az állami jövedelem közvagyon marad. Azt a közvagyonot közvetlenül, vagy közvetve éppen azoknak az elemeknek az erősítésére lehet felhasználni, amelyek a segítségre legjobban rászorulnak. És tagadhatlan is, hogy mióta Darányi a földművelésügyi miniszterünk, ezt a közvagyonot azóta sokkal nagyobb mértékben használják a földművelő nép javára, mint eddig használták. De még most is aránytalanul kis mértékben teszik ezt, még most sem javították ki azt a gazdasági politikát, amely a vidéket évek óta elhanyagolta, amely minden nagyobb áldozatot a főváros érdekében hozott meg s míg ezt dédelgette, kényesztette, azalatt az elhanyagolt vidéken nem keletkezhettek élet-erős központok, nem fejlődhetett ki ipar s kereskedelem, a gazdasági élet pangásnak indult. Budapesten már öt remek hid szeli át a Dunát, Szolnoktól Szegedig egyetlen hid épült és Szent-Csongrád között ma is kompon tartják fenn a közlekedést. Hatalmas épületekbe és intézmé-

nyekbe itt Budapesten milliókat fektetünk, Erdélyben pedig az anyatermészet pazar kézzel osztogatott kincsei parlagon, kihasználatlanul hevernek, mert ezek kihasználása érdekében nincs pénz és nincs áldozatkészség. Egész sereg példát lehetne még felsorolni a vidék elhanyagoltsága mellett: eredménye lett ennek az, hogy vidékeink hátramaradtak fejlődésükben s nyertünk egy cifra fővárost, amely nem hogy táplálná a vidéket, de inkább annak eleségét is el-eszi. Idomtalan nagy fej ez egy sorvadtt testen.

A sorvadtt testet, a vidéket fejleszteni, izmosítani kell. Ez a legfontosabb feladat gazdasági bajaink orvoslása céljából. Arra kérjük törvényhozóinkat, kormányunkat: adják vissza azt a velőt, amit a vidék csontozatából kivontak vasutak, hidak, bányák, csatornák, gyárak s közintézmények létesítésében. Ha ezekre gond lesz, akkor majd az évenként elköltött ezermillió koronából vissza térül valami az adófizető polgárok zsebébe is.

A magyar szent korona.

A nemzet törvényhozása az elhunyt *Szlávy József* helyébe gróf *Széchenyi Bélát* választotta meg a koronaőrri tisztre.

A koronaőrök tiszte fontos közjogi hivatás, mely megfelel a jelvény fenséges kifejezésének, a független magyar királyságnak; mert a magyar korona jelvénye a mi kilencszázados függetlenségünknek. A szent korona a magyar nemzetnek nemcsak a múlt nagy emlékeitől megszentelt drága kincse, hanem egyuttal az alkotmányos királyság, a magyar állam fogalma is hozzá van szorosan, elválaszthatlanul kötve. Ezért van, hogy a szent korona őreit királyi kijelölés alapján a két magyar törvényhozótestület együttesen választja, rájuk ruhazza a korona őrizetét, akiknek engedelmé vagy hozzájárulása nélkül halandó ember még csak meg sem tekintheti azt.

A koronaőrök őrzik Budavárában a minden magyaroknak ezen szentségét kilencszáz esztendő óta s ez idő alatt élő hitünkkel, meggyőződésünkkel vált, hogy csak az lehet a magyar nemzet igazi királya, kinek a szent koronával megkoronáztak s nem is uralkodott nálunk törvényesen senki, kinek fejét nem érintette Szent István koronája.

Minden kísérlet, melynek célja volt e koronát helyettesíteni, balul ütött ki még akkor is, ha a nemzet egyhangulag óhajtotta királyául azt, kinek fejét egy vagy más okból nem érintette a szent korona.

Ezt a koronát tehát nem lehet sem most, sem pedig a jövőben semmivel helyettesíteni. Óriznünk, őriztetnünk kell, mert az alattvalói hűséggel a nemzet minden jogát, szabadságát magában foglalja. A szent korona legfőbb ékessége a kereszt, mely

azt jelenti, hogy az a nagy király, ki első ízben fején viselte, a hármashérez és a négy folyó országában keresztény magyar államot alapított. Meg kell tehát örizzük a magyar állam nemzeti és keresztény jellegét épügy, mint féltékenyen megőrizték őseink majdnem ezer évig a szent koronát, melylyel fején rakta le első István király országunk alapköveit.

Koronaörváltás.

E hó 4-ikén ismét ragyogtunk a nemzeti pompában. Koronaörváltás volt. A főrendiház és a képviselőház tagjai a legnagyobb részben magyar díszben vonultak be a képviselőház üléstermébe. Ragyogott a magyar pompa, arannyal, ezüsttel, drágakövekkel ékesen.

A miniszterek, az egy beteg báró Fejérváry Géza kivételével, mind pompás magyar díszben jelentek meg. Ott voltak egyházi díszben főpapjaink közül Császka György, kalocsai érsek, Goldis József aradi román püspök. Firczak Gyula munkácsi görög-katolikus, Bogdánovics Lucian budai görög-keleti püspök, Baltik Frigyes evangélikus püspök, Kalocsay Alán a székesfehérváriak eziszterczita-rendü képviselője. A katonafőrendek és képviselők közül ott láttuk katonai pompában herceg Lobkovicz Rudolf hadtestparancsnokot, Ghiczy Béla altábornagyot, a főrendiház tagjait stb.

Pompásan emelkedett ki a díszmagyarok színpompája, köztük a minisztereké, különösen Széll Kálmány miniszterelnök, Darányi földmívelésügyi miniszter és Wlassics közoktatásügyi miniszter díszmagyarja.

Az ülést gróf Csáky Albin főrendiházi elnök nyitotta meg. Előadta, hogy a mai gyűlésnek ezélja az, miszerint ősi szokások és törvények szerint betöltsék azt a koronaőri méltóságot, mely a boldogult Szlávy József koronaőr elhalálózásával megüresedett. Kéri a miniszterelnököt, hogy adja át a királyi ki nevezést tartalmazó királyi elhatározást.

Széll Kálmán miniszterelnök mély esőndben szólal fel és átnyújtja a király kijelöléseit tartalmazó levelet, melynek alapján kéri a választás megejtését.

A királyi elhatározást az egész Ház állva hallgatja végig. Ő Felsőége királyi jogánál fogva a következőket jelölte a koronaőri állásra: 1-ször gróf Széchenyi Bélát, 2-szor báró Jósika Sámuel, 3-szor báró Podmaniczky Gézá, 4-szer Karap Ferenczet.

Amint a királyi elhatározást felolvassák, a sza-

badelvüpart részéről egyszerre felhangzik a zajos kiáltás:

— Éljen gróf Széchenyi Béla!

Perczel Dezső, a képviselőház elnöke erre kijelenti, hogy mivel névszerinti szavazást szabályszerűen senki sem kért, az általános felkiáltásokból azt konstatálja, hogy a Ház többsége gróf Széchenyi Bélát óhajítja koronaőrré megválasztani.

Körülbelül háromnegyed órai szünet után Széll Kálmán miniszterelnök átadja a választást jóváhagyó királyi elhatározást tartalmazó levelet, mely a következő:

Mi, első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztriai Császár, Csehország Királya stb. és Magyarország apostoli Királya. Kedvelt Magyarországunk és Társországaink hű Zászlósainak, egyházi és világi főrendeinek és képviselőinek, kik az általunk 1896. évi november hó 23-ik napjára Budapest székesfővárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, üdvöt és kegyelmünket.

Kedvelt Hivők! Tekintetes és Nagyságos Sárvári és Felsővidéki gróf Széchenyi Béla őszintén kedvelt hívünk, az országos Főrendek és Képviselők által okányi Szlávy József belső titkos tanácsosunknak, Szent István-rendünk nagykeresztes vitézének elhalálózása folytán megürült koronaőri állásra megválasztván, e választást ezennel jóváhagyjuk és megerősítjük. Hozzátok egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Budapesten, ezerkilencszáz évi december hó negyedikén.

Ferencz József, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

A levél felolvasását az egész Ház állva hallgatja végig.

A választást jóváhagyó elhatározást zajosan megéltjenzik.

Perczel Dezső, a képviselőház elnöke előterjesztést tesz arra nézve, hogy a két Ház tagjai vonuljanak fel a királyi palotába, hogy ott a megválasztott koronaőr az ország és király színe előtt letegye esküjét.

A királynál.

A Sándor-utca és a Muzeum környéke telve volt érdeklődő közönséggel, mikor a főrendek és képviselők díszes, ragyogó színes képet mutató társasága felvonult a szürke országházából a budai királyi várpalotába. Amint az országgyűlés tagjai a királyi palota elé megérkeztek, ott a katonai őrség a szokásos tisztelgással fogadta a törvényhozás tagjait. A magyar országgyűlés mindkét házának tagjai a királyi palota nagytermében gyülekeztek, a király kíséretére hivatott zászlós urak és testőrkapitányok, a bibornok-hercegprimás, a magyar királyi minisz-

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR

Fuchs és Schlichter

BUDAPEST,

VI., Angyalföld, Jász-utca 7.

Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek berendezése.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE.

terek, a többi zászlós ur és az apostoli keresztet vivő püspök pedig a kihallgatási teremben gyűltek egybe.

Mihelyt a rendezkedés megtörtént s ezt a magy. kir. főudvarmester ő Felségének bejelentette, ő Felsége belső termeiből a nagyterembe vonul, előtte haladván: egy udvari főbiztos, a zászlós urak (párosával), a bibornok-hercegeprimás, a magyar királyi miniszterek, a magyar királyi főudvarmester a pálczával, a magyar királyi főlovászmester helyettese a felfelé tartott kivont állampallossal s ennek jobbán az apostoli keresztet vivő püspök. A király mellett és mögötte a kíséretet a következők képezték: a magyar kir. főkamarásmester, a magyar királyi testőrség kapitánya és a főhadsegéd. A terembe érve, a király a trónra lépett, leült s fővegét föltette, kísérete pedig a trón mellett megjelölt helyeket foglalta el.

Erre az esküttevő gróf *Széchenyi* Béla koronaőr a magyar királyi miniszterelnöknek a végzendő ünnepélyes cselekményre vonatkozó néhány bevezető szava után, az ő Felsége személye körüli magyar királyi miniszter által felolvasott esküt ő császári és apostoli királyi Felsége kezébe letette. Az eskü szövege a következő volt:

Én, Magyarország szent koronájának őre, ő szent Felségének előleges kijelölése mellett az ország által rendesen megválasztatván és ő szent Felsége legkegyelmesebb urunk által legkegyelmesebben megerősítettén, eszküszöm az élő Istenre, a boldogságos Szűz Máriára és Istennek minden szenteire és választottaira, hogy én Magyarország szent koronáját s egyéb királyi és országos jelvényeket, melyek vele együtt zár alatt tartatnak, tehetségem szerint, különösen, midőn a sor rajtam leend, szorgalmasan és hűségesen megőrzendém és gondját viselni fogom, azon koronát őrző katonákat szorgalmasan és hű megőrzésére nézve jó figyelemben tartandom, magát pedig a szent koronát és a királyi és országos, amellelt tartott jelvényeket semmi csalással vagy csalással, semmi uton-módon az országtól és a törvényesen koronázott királytól el nem idegenítendém. Isten engem úgy segítjen, a boldogságos Szűz Mária és minden szentek!

Gróf *Széchenyi* Béla erősen, messzehallható hangon mondotta el esküjét, mire a király visszavonult belső termeibe. A főrendek, képviselők s udvari méltóságok ugyanoly sorrendben távoztak a királyi trónteremből és palotából, mint ahogy odaérkeztek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Mult héten a képviselőház folytatta az állami költségvetés tárgyalását.

Gróf Benyovszky Sándor kifejti a költségvetés elleni aggályait, különösen az adónemek igazságtalan kivetésével foglalkozva. Az ország legszegényebb részét sujtják a legterhesebb adóval. A mezőgazdák teszik ki az ország lakosságának legnagyobb részét s még sem részesítik őket abban az állami támogatásban, amely őket méltán megilletné. A magyar földbirtokos ma már nem is ura a földjének, hanem bérlője, nagyon súlyos díjat fizető bérlője. Rámutat

a gazdasági szegényedésre, mely oka a nemzetet elgyengítő *kivándorlásnak*. Ez a kivándorlás már folyamatban van az ország egykor legtermékenyebb vidékeiről is. Ez nem egészséges állapot, ezzel szemben az államnak kötelessége állást foglalni. A bajok orvoslását sürgeti. A kisbirtokosokon lehetne segíteni. Tessék a kormánynak közbe lépni, hogy a kisbirtokosok olcsóbb kölcsönt kapjanak. A legtöbb vidéki takarékpénztár kis biztosítékkal és nagy betétekkel valóságos uzsorát üz. Nem látja-e be az állam, hogy például az árvavagyont a hitelszövetkezeteknél helyezze el, amelyek olcsóbb kamat mellett helyezik el a pénzt. Fölhányja, hogy a kormány négy hónapig szüneteltette a Házat. Hát a nép nem azt kérdezi, hogy miért választjuk mi a képviselőket, ha azok folyton vakációznak? A költségvetést nem fogadja el.

Gajári Géza bizonyítja, hogy ez a költségvetés jobb az előző évek költségvetésénél. Hálát ad az isteni Gondviselésnek, hogy ilyen nehéz időkben az ország gazdasági gondozása olyan kezekben van, mint a pénzügyminiszteré. A költségvetést elfogadja.

Páder Rezső rámutat arra, hogy micsoda különbség mutatkozik az ország közgazdasági helyzete és a költségvetést közt. Odajutott már az ország közgazdasági helyzete, hogy a kormány tagjai nem is tudják, hogy hova meneküljenek a könyörgő deputáció elől. Ez a képviselőház egyáltalán nem felel meg a nemzet jellegének. Ez nem a magyar faj képviselése. Az általános vallástalanság egyik tünetének tartja, hogy maga az állam sem tartja tiszteletben a vasárnapi munkaszünetet, kivált, ha üzleti érdekről van szó. Minden téren látja, meghajolnak az üzleti érdekek előtt. Hirdetik, hogy segíteni kell a kisembereken. Aztán mit csinálnak? Örült hajszt indítanak a kisemberek segítői, a szövetkezetek ellen. A szövetkezeti eszme lobogó, de nem a támadásnak, hanem a védelemnek lobogója. A költségvetést nem fogadja el.

Hegedüs Loránt foglalkozik Magyarországnak a párisi kiállításon elért sikereivel s ezzel szemben állítja, hogy nincs igazsága a szélsőbalnak, az ország közgazdasági állapotairól felhozott panaszaiival. Az a baj, hogy itt senkinek sincs pénze. Hosszan foglalkozik a fogyasztási adók kérdésével. Allítja, hogy a *husfogyasztási adó Magyarországon megszüntetendő*. Kéri a kormányt, hogy keresse erre a módózatait. Hosszan foglalkozik a tisztviselők anyagi helyzetével. A fogyasztási adók oly súlyosak, hogy a tisztviselők családjai alig részesülhetnek hústáplálékban. Hirdeti az adóreformot s ennek alapján a választási ezenzus megváltoztatását. A jelenlegi választási rendszer nem felel meg a célznak. Nem helyesli a választókerületek mostani beosztását, de egyáltalán *nem barátja, hogy a képviselők száma szaporittassék*, mert ez csak az ország megterhelésére vezetne. A szabad választásokra vonatkozólag nem ellensége a titkos választás elvének, de kívánja, amit Bismarck is kimondott, hogy a tisztviselők is szabadon nyilvánithassák meggyőződésüket. A jelen parlamenti helyzetet csak átmenetinek tartja, mert a jövő képviselőház a *gazdasági érdekképviselet*ek tükre lesz. Egy darabot mondott el az ország bajából, anélkül, hogy valakit dicsért, vagy szidott volna, mert választói nem azért küldték ide. A költségvetést elfogadja.

Vörösmarty Mihály emlékezete.

A *Szózat* költőjének emlékezetét országszerte ünnepelte a magyar nemzet december elsején, a költő születésének századik évfordulóján. Az ünnepségek sulypontja a

székesfehérvári ünnepély

volt, ahol az ország szíve hangosan dobogott. Az eddig megült ilyen ünnepcken mindig keserűen érezte a nemzet, hogy a hatalmasok, az ország élén állók elmaradnak. Most ezzel az ünneppel mint hogyha megváltozott volna a régi rend egy korszakot alkotó fordulattal: a magyar királyi kormányt elnöke és három miniszter képviselte. Államtitkárok, egyházi és világi méltóságaink, országgyűlési képviselők nagyszámban jelentek meg az ünnepen.

Az ünnepség Fejérmegye diszközgyűlésével kezdődött, amelyen Vörösmarty arezképét leplezték le. Báró Fiáth megnyitó beszéde után Szücs Artur megyei főjegyző méltatta a nap jelentőségét. Beszédje közben hullott le a lepel a költő arezképéről, a melyet Vastagh György festett.

Ezután a közönség a székesegyházba vonult, ahol Károly János nagyprépost szentmisét mondott.

Következett az irodalmi ünnep a városi színházban.

Az ünnepet gróf Zichy Jenő nyitotta meg szép beszéddel. Ezután következtek sorban Vass Bertalan eziszterczita tanár Vörösmartyt méltató értekezése, Vargha Gyula alkalmi költeménye és Czapáry László eziszterczita tanár felolvasása.

Majd szólásra emelkedett Wlassics miniszter s nagy lelkesedéssel fogadott szép beszédét következő szavakkal végezte:

Te áldoztál igazán, ki nem alvó tüzzel az eszmény, honszeretet oltárán. Ajkára adtad nemzetednek, amíg e földön él, a hazaszeretetet. A kunyhóktól a palotákig a te gondolataid és a te szavaid szállanak fel, amelyeket a nemzet imájába zárt. Emlékednek mai nemzeti ünnepélyét, midőn millióknak szívei egyesülnek, méltóbban nem ünnepelhetjük, mintha a letett koszorúhoz odatüzöm milliók lelkének óhaját: Örök Isten! add meg, hogy az imádságok áldása minden időkre a nép szívében és ajkain éljen, a nemzet munkásságán és a haza jövőjén nyugodjék.

Gróf Zichy Jenő zárószava után a Vörösmarty-szoborhoz vonult a közönség. A szobrot ellepte a

sok koszoru. Ötvennél több egyesület koszorúja volt elhelyezve a szobron és a szobor körül. Valamennyi küldött nevében báró Eötvös Loránt egyetemi tanár, az Akadémia elnöke szép beszéd kíséretében fejezte ki a küldők háláját és elismerését a nagy költő iránt. Az összes főiskolák nevében apszai Mihályi Péter szólott.

Este fényárban uszott a város. Minden ablak, erkély ki volt világítva és a kisugárzó világosság nappali fényt árasztott mindenüvé. Hét órakor az ünneplő közönség diszeloadásra gyűlt a városi színházba.

Vörösmarty-ünnepet rendeztek a fővárosban a Magyar Tudományos Akadémia, a magyar tanító-ság, az egyetemi ifjuság, az összes fővárosi színházak és egyéb irodalmi társulataink.

A vidék is méltóképpen hódolt Vörösmarty emlékezetének. Kassán a Kazinczy-kör, Szombathelyen az ottani nemzeti szövetség, Kolozsváron az egyetem, Szegeden a Dugonics-Társaság ünnepeltek.

A vidéki középiskolák, színházak, sőt nem egy helyen az iparoskörök is ünnepelték a *Szózat* írójának emlékezetét.

Székely iparos-tanoncok.

Hatodik éve már annak, hogy a magyar kormány belátva a szorgalmas székely nép pusztulását és kivándorlását, egy elenáramlatot óhajtott létesíteni azáltal, hogy szegénysorsu, de munkás székely fiukat az ország nagyobb városaiban, mint iparos-tanoncokat elhelyeztet. Első időkben az ezerekre menő költségek hasztalan voltak, mert a mozgalom megindítására hiányzott a vezető erő. Nem elég a pénz ahhoz, hogy a népet fölsegítsük, hanem legelőször is alkalmasnak kell lennie az eszközöknek, másodsor lelkesülést kell a szent ügy iránt kelteni, ami pedig nem volt lehetséges ahhoz értő ember nélkül.

A kormány részéről hozott áldozatok meghaladták a 36 ezer koronát és semmi eredményt nem birt felmutatni egy év alatt az ügy vezetője. Ekkor rábították a kereskedelmi és iparkamarára, hogy tegyen valamit, ha tud. A marosvásárhelyi kamara *László Gyula* kamarai titkár kezébe tette az elbukott ügyet és mondhatni: reménytelenül gondoltak a nagy anyagi áldozatok sikertelensége után a mozgalom

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár 1901-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen **hetedik évfolyama** régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár” ára a „Független Ujság” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt **3 kor. 50 fill.**

Megrendelhető a „Független Ujság” kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

megindíthatására. Hanem, amit anyagi áldozatokkal a kormány el nem ért, azt a lelkes hazafiúi érzelem teljesen kipótolta. László Gyula először is a székelyföldi lapokban felkeltette az érdeklődést, aztán szível-lelélekkel hozzálátott a mozgalom létrejöttéhez. Mint minden jónak, minden nemes ügynek, úgy a székely fiúk ipari kiképzésének is meg voltak az ellenségei. A földesur az olesó munkáskezeket féltette, a városiak a szolgaszemélyzet szűkülésétől félttek, a szegény székely szülőket rémes mesékkel ijesztgették a magyar városokban való bánásmód miatt és azzal is, hogy Romániában még vannak sokan ismerősök, de az alföldi városokban senkije sem lesz a székely fiuknak!

László Gyula kitartása, munkaereje, szívóssága ezekkel szemben bámulatbaejtő. Nem kimélt időt, fáradságot, sőt zsebéből is erejéhez mérten támogatta az ügyet, mert a kormány ekkor már elrettent a nagyobb költségektől. Most öt éve annak, hogy kezébe vette a székely fiúk Magyarországon ipari kiképzés végett való elhelyezési mozgalmát és ma több mint ezerkétszáz munkást, szorgalmas székely iparost bír a nemzet, akik a fővárosban és a vidéki nagyobb városokban tisztességet, becsületet szereztek munkájokkal. Az elhelyezés azonban nem szünetel, László Gyula jóságos arca minden évben kétszer jelenik meg a székely fiúk között, ősszel és tavasszal, mikor újabb sereggel jön, kiket elhelyez. Biztatva, dorgálva és dicsérve őket, atyailag gondoskodik a szegény székely szülők gyermekeiről és ezzel az elhelyezési mozgalommal hatalmas ellenáramlatot teremtett a Romániába való kivándorlásnak. Székely tanoncok végett úgy iparosok, mint ipartestületek forduljanak egyenesen László Gyula ker. és iparkamarai titkárhoz, Marosvásárhelyen.

Fogyasztási szövetkezetek utmutatója.

A fogyasztási szövetkezeteknek van Budapesten egy «Hangya» nevű központjuk, amelynek az a célja, hogy a vidéki fogyasztási szövetkezetek alapításánál közreműködjenek, azokat ellenőrizze, támogassa és jó árukkal lássa el őket. Balogh Elemér, a «Hangya» igazgatója a napokban előadást tartott, a melyben rendkívül tanulságosan foglalta egybe azokat a tudnivalókat, a melyeket a fogyasztási szövetkezet megalapításánál és vezetésénél szemelőtt kell tartani. Alább közöljük az előadást, mert sokat tanulhatnak abból nemcsak a «Hangya» kötelékébe tartozó szövetkezetek, de mindazok is, akik fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni.

Fogyasztási szövetkezetek vezetése.

Minden szövetkezet boldogulása attól függ, hogy jó kezekben van-e a vezetés. Ha nincs, aki a szövetkezet gyepelőit erős marokkal fogja, jobb, ha bele se kezdünk a munkába. Azok, akik komoly szándékkal

elhatározzák, hogy létrehozzák a szövetkezetet, tartásuk erkölcsi és hazafias kötelességüknek, hogy az elvállalt feladatot meg is oldják. Ha időközben rájönnek arra, hogy erre nem képesek, jobb, ha visszalépnek s másoknak engedik át a vezetést, mintha, a decorum kedvéért, gyöngye kézzel tovább vezetik a szövetkezet hajóját. Más rátermett ember híjján pedig jobb a szövetkezetet föloszlatni, oly időben, mikor az még erkölcsi és anyagi kár nélkül megtehető.

Alaptőke.

Nem kevésbé fontos föltétel az, hogy minden szövetkezetnek teljesen befizetett alaptőkéje is legyen. A földművesek a szövetkezet megalakulása előtt azért nem szeretnek fizetni, mivel még nem biznak az új intézményben. Erősen ígérnek, hogy ha a szövetkezeti bolt megnyílt, haladéktalanul eleget tesznek alapszabályszerű kötelességüknek. A tapasztalat elleben azt mutatja, hogy a szövetkezeti bolt megnyitása után a tagok még kevésbé fizetik üzletrészeiket, mint annakelőtte. Ezek a tapasztalatok indították a központot azon elv kimondására, hogy *új szövetkezetet addig, míg az alaptőke legnagyobb része befizetve nincs, a jövőben be sem rendez.*

De még más indokok is szólnak amellett, hogy minden szövetkezetnek befizetett alaptőkéje legyen. Hitelbe vett árukért kamatot kell fizetni, ami csak megdrágítja az árut s a szövetkezet versenyképességét csökkenti. Ettől eltekintve, örökké függő viszonyban marad a hitelezőtől, ki egy eladósodott szövetkezettel azt tehet, amit akar. Még nagyobb a veszedelem, ha valamely szövetkezet kereskedők hitelére támaszkodva, rendezi be boltját. Sok helyen megjárták már ezzel. Az érdekeltek unták a várakozást, sajnálták a fáradságot, mely az üzletrészek behajtásával jár s miután a központ nekik a berendezésre nagyobb hitelt nem nyújtott, elfogadták a környékbéli kereskedők szives ajánlatát, kik készséggel rendezték be a szövetkezetet. Sajnos, hogy a legtöbb ember csak későn látja be az ilyen szerencsétlen lépés következményeit. A kereskedők taktikája kivétel nélkül a következő:

Hitelt adnak s olesó árakkal hintenek port a laikusok szemébe. Eleinte jó árut is szállítanak. Ha azután a szövetkezet már oly összeggel tartozik, hogy teljesen hatalmukban van, akkor következnek a magas árak és a rossz portéka. Ha emiatt a szövetkezet panaszkodik, tartozása kiegyenlítésére szólítják fel. Ha nem tud fizetni s ez rendszerint így van, akkor kényszerítik rá, hogy tovább is ott vásárolja a rossz és drága portékát. Így vergődik a szövetkezet egy-két évig zsarolóinak hálójában, míg meg nem bukik. Mert ez a cél, melyet a kereskedők maguk elé tűztek, hogy a szövetkezetek féltelmes versenyét elnyomják.

Erre méltóztassanak gondolni, ha vidéki keres-

kedők csábító ajánlatokkal a szövetkezetek bizalmát megnyerni próbálják.

Ismételten hangsúlyozom tehát, igyekezzék minden szövetkezet alaptőkéjét befizettetni. Azokat a tagokat, kik erre nem hajlandók, egyszerűen ki kell zárni a szövetkezetből. Miért szenvedjenek a rendes és pontos emberek, hanyag és bizalmatlankodó társaik miatt?

Blaháné a királynál.

A múlt hétfőn a budai királyi várakban nagy mozgalmasság volt, királyi kihallgatás alkalmával ritka élénkség, nyüzsgés, ragyogás képét öltötték magukra a nagy elfogadótermek, de maga a kihallgatásra jelentkezettek diszcs csoportja is: főméltóságok, titkos tanácsos urak. Mintha napsugarak esilantak volna végig a termeken, a december eleji ködös, zimankós hűvös időben...

A fényt és ragyogást egy szép magyar asszony megjelenése okozta: Blaha Lujza, a nemzet esalóánya járult a koronás király elébe, hogy megköszönje a legmagasabb kitüntetést, melylyel 25 éves művészi pályafutása alkalmából őt a királyi kegy kitüntette.

A kitüntetés, a koronás arany érdemkereszt ott is esillogott piros szalagra füzve, fekete selyemruháján.

A titkos tanácsos urak és egyéb méltóságok hamarosan eligazították a maguk tisztelgését s Blahánéra került a sor, aki így mondta el a fogadtatása részleteit:

— Kimondhatatlanul boldog vagyok, mert megértem, hogy az én jóságos királyom engem így fogadott. Mikor beléptem abba a nagy palotába, már éreztem, hogy itt a legelső magyar ember házában vagyok s ott benn a felség előtt éreztem, hogy a legjobb magyar embernél is egyszersmind. Mosolygó jósággal fogadott s én mélyen meghajolva, mondtam neki:

— Felső ur, mély hódolattal köszönöm a magas kitüntetést, a melyben engem részesíteni kegyeskedett. Igazán, ez a kis kereszt lesz az én édes talizmánom.

Igy mondtam neki, mint most magának s ő erre így válaszolt:

— Nagyon örülök, hogy ezzel a nagyon megérdemelt kitüntetéssel örömet szerezhettem magának. (Ugy bizony, ezt mondta!)

— Kérdezte azután, hogy ugyebár most volt a jubileumom? En erre így feleltem:

— Igenis felség, huszonöt évig működtem a Népszínháznál s négy évig a Nemzeti Színháznál, most lesz harmincz éve, hogy Budapesten vagyok.

Elmosolyodott s lovagias udvariassággal mondta, hogy ez az idő bizony nem látszik meg én rajtam. Örömben alig tudtam tovább beszélni, ő még nyájasan szólt hozzám, azután véget ért a kihallgatás s én csak a kocsimban tértem magamhoz, a hol nagyot sirtam örömben. Soha el nem felejttem ezt a mai szép napot, a mikor királyom úgy fogadott, a hogy senki, soha ezelőtt.

KÜLFÖLD.

Krüger Európában. Az ősz pátriárka, a délafrikai köztársaságok öreg elnöke, Párisból Németországba indult, hogy II. Vilmos német császárnál próbáljon szerencsét, de miként szokás az uralkodóknál, az ősz Krüger nem jelentette előre be látogatását s emiatt a külügyminiszter tudomására hozta Németország határánál, hogy hiába fárad, a császár nem fogadja a burok küldöttségét. Most egyenesen Hágába utazott Krüger, hanem kezdi belátni, hogy az uralkodók és kormányok részéről nem fog találni egyet sem, aki igaz ügyükért közbelépjen. Hogy mit teszen tovább a burok elnöke, azt nem tudatja előre, de nagyon elkeseredett a kormányok magatartása miatt.

Mig az öreg Krügert a csalódások érik, szent szabadságukat elrabolni hagyják, addig a hős nép otthon, a délafrikai hareztereken küzd, mint az oroszán. Kitchener tábornok, a kegyetlenségeiről hírhedt angol vezér vette át a fővezérséget. Reá bízták a bur szabadságharcosok elfojtását, ismerve iszonyatos kegyetlenségeit. Hanem a burok is fölhagytak az imádságmondással, mikor az ellenség futni kezd, mert ezideig nem üldözték a futó angolokat soha, hanem csak a támadókkal harezoltak. Most kimondták, hogy olyan harezmódot használnak, mint az ellenség, vagyis magyarán: fatálhoz, fakalánt! Ha Kitchener fővezér kegyetlenkedik, ők is éppen azt teszik.

A harezmozdulatok régen voltak ilyen merészek. De Wett, a burok derék vezére, ismét keresztül-gázolt kis csapatjával Oránzs államon és lement a Fokföldre, hol a hollandus gyarmatlakók nagy lelkesedéssel fogadták a bur harezosokat. Ők is fölkelnek a testvérnép védelmére és Anglia ma ismét ott áll, mint egy év előtt. A Fokföldön ki kell hirdetni a statáriumot, hogy a hollandusokat ezzel rémitse vissza a felkeléstől. Azonban ez nem bizonyos, hogy javukra válik-e vagy sem?

Hátha a burok is úgy folytatják, miként az angolok, akkor mit sem ér a hadi törvények kihirdetése. És már is erélyesen kezdenek működni. Amint az angolok pusztítanak, rabolnak, égetnek, akasztanak és föbelőnek: a burok éppen azt teszik. Bár csak ezelőtt tették volna! A múlt hét legnagyobb harezza az volt, mely De Wett bur vezér és az utját álló angolok között folyt le. Elesett az angol részről 1 alezredes, 9 tiszt, 39 közlegény. A burok veszteségéről nincs tudósítás, de szerencsésen átvonultak az Oránzs folyón és lementek a Fokföldre, hogy a hollandusokat fölkelésre buzdítsák. A bur szabadságharcznak, úgy látszik, hogy nem is szakad vége hamar, a harez mind a két államban foly.

Khinai háboru. Khinából kevés újabb hír van. A pekingi követek most akarnak először egymás

között tanácskozni az új békefeltételekről s csak azután, ha ők megegyezésre jutnak, tárgyalnak a khinai megbizottakkal. Érdekesebb hír az, hogy a mikor a hatalmak szövetséges csapatai minden expedicióról visszatérve, téli szállásra akarnak vonulni, a téli időszak kiesalta rejtekhelyükből a boxerbándákat. Tienczintől délre állítólag nagy boxersereg van; boxeresapatok mutatkoztak állítólag Pekingtől nyugatra is a khinai fal közelében s hozzájárul ehhez, hogy újból mozgalom indult meg Dél-Khinában a keresztények ellen s nyíltan fölszólítják a lakosságot a keresztények és idegenek üldözésére.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A mostoha. Gonosz mostohát juttatott a sors a három Soós testvérnek. Édesapjuk, Soós József gazdag ókéskei gazdálkodó, hogy asszony legyen a háznál, felesége halála után ezelőtt hét évvel újra megnősült, feleségül vette Major Klárát, egy elvirágzott hajadont, aki minden gyönyörűségét abban lelte, hogy üldözze a mostohagyermekét. Az öregebb, Lajos, ott is hagyta miatta a házat. Dénes meg az idei husvét vasárnapján fölakasztotta magát. Édesapja azonban szerenésére észrevette s idejében levágta a kötélről, amire megjegyezte a házsártos asszony:

— Kár volt levágni, hadd döglött volna meg a kötélén!

Az asszonynak ez a nyilatkozata fülébe jutott az eltávozott Lajosnak s elhatározta, hogy el teszi láb alól a gonosz mostohát. Május tizenkilencedikén a koresmába ment s három liter bort ivott meg. Így fölkészülve elment az apja házához. Este tíz óra lehetett akkor. A háznál mindenki aludt s apja is csak a nagy kutyaugatásra ébredt föl s nyitott ajtót a fiának. Bent szalonnát és kenyeret tett elébe, aztán megint elaludt. A boszura szomjazó fiu erre etövette revolverét s közvetlen közelből szíven lötte az alvó mostohát, a ki örökre elszenderült. A kecskeméti esküdtbiróság szándékos emberölés büntetéseért tizenkét évi fegyházzal sújtotta Soós Lajost, akinek semmisségi panaszát a kuria elutasította.

Az elhagyott férj bosszuja. Simon János kalocsai gazdát iszákos, kötekedő természete miatt faképnél hagyta a felesége. A férj emiatt elbusulta magát s a nyáron megleste az asszonyt az utczán:

— Gyere haza Julesa, ne bolondozz! szólította meg.

— Nem én többet! Elég volt a szenvedésből! felelt az asszony s távozni készült.

— Ugy hát halj meg, kutya! kiáltott vérben forgó szemekkel a férj és kétszer rálőtt az asszonyra, aki három hétig feküdt betegen.

A kalocsai esküdtbiróság a merénylő férjet négy évi fegyházra ítélte; semmisségi panaszát pedig e hó 5-ikén a legfelső bíróság elutasította.

Előfizetőinkhez.

A „Független Ujság“-nak ez évben még három száma fog megjelenni, aztán állépünk a hetedik évfolyamba. Immár hétesztendő pályafutás van mögöttünk s az olvasóközönség megítélhetette, vajjon sikerült-e elérni azt a célunkat, hogy a „Független Ujság“-ban szépen kiállított, tartalmas, minden irányban tájékoztató, tanulságos és szórakoztató ujságot nyujtsunk előfizetőinknek? Munkásságunknak legszebb jutalmát abban látnánk, ha törekvéseinket siker koronázta volna; és hogy ez el nem maradt, bizonyíték erre nemcsak az, hogy lapunkat a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége“ hivatalos közlönyéül választotta, de büszkén hivatkozhatunk arra is, hogy a „Független Ujság“ ma már a magyar független polgári osztály legelterjedtebb és legkedveltebb heti ujsága. Becsületes munkával kivívott sikerünknek titka az, hogy mindenkor az ország legmagyarabb s legnagyobb zömét alkotó polgári osztályának érdekeit tartottuk szem előtt: tehát a földmives, a kisiparos jóvoltáért s a fáradságos, de tisztes munka védelméért harcoltunk.

Azok a törekvések, amelyek működésünket eddig is irányították, a jövőben is vezéricsillagunkat fogják képezni. Valamint a multban, azonképen a jövőben sem fogunk megszűnni elsősorban a vidéki gazdaközönség boldogulására szükséges törvényhozási és társadalmi intézmények létesítését sürgetni; törekedni fogunk szövetkezeti téren utmutatással szolgálni és serkenteni; igyekezni fogunk gazdasági közleményeinkkel a jövedelmező gazdálkodás elveit terjeszteni; mulattató cikkeinkkel szívet-lelket nemesítő szórakoztatást nyujtani; képeinkkel a hazai és külföldi hírneves férfiakat ismertetni és a hazai művészet jelesebb termékeit bemutatni; végül levelesszekerényünkben a mindennapi élet körében fölmerülő minden kérdésben tanácsot adni.

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy talányaink megfejtői között hetenként több regénykötetet osztunk ki. Ezenkívül gondoskodunk arról, hogy évente legalább egy érdekesítő, de hazafias irányu regény is jelenjék meg a „Független Ujság“-ban, így legújabb regényünk közlését, mely „Kis-Székely pusztulása“ czímet viseli, már az ujévi számban megkezdjük.

A „Független Ujság“ karácsonyi ajándékot is szokott adni előfizetőinek. Ez évi karácsonyi ajándékképen egy 10 ives könyvet adunk, amely naptári részen kívül hasznos olvasmányokkal van telesteli s szövetkezeti

„MÁR ELUTAZTAK!”

és gazdasági téren egész éven át hasznos utmutatója lesz előfizetőinknek.

Bizton reméljük, hogy eddigi előfizetőink nemcsak maguk fogják a „**Független Ujság**“-ot továbbra is támogatni, hanem igyekezni fognak **új előfizetőket is szerezni.**

Az előfizetési ár, az új pénzszámítás szerint **Egész évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér.**

Kérjük az előfizetési pénzeket a t. előfizetőinknek megküldött postautalványon **koronákban kiírva** mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

Hazafiui tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése 1900. november hó végével lejár és akiknek mult számunkhoz esatoltan postautalványt küldöttünk, felkérjük, hogy előfizetésüket ezen utalvány felhasználásával mielőbb megújítani sziveskedjenek, amál is inkább, mert ezek a t. előfizetők előfizetésük megújításáig már csak egy számot kapnak.

A „Független Ujság“ kiadóhivatala.

A király itthon. Ő Felsege a király még a mult héten Gödöllő környékén vadászott. Szentkirály területén két hatalmas vadkant és négy szarvast lőtt. Kedd reggel fél 6 órakor végleg elhagyta ő Felsege Gödöllőt és Budapestre jött, ahol kihallgatást adott, megtekintette a műesarnokot, az országgyűlést fogadta és 4-én este 8 óra 30 perczkor Bécsbe utazott.

Advent. A karácsonyi ünnepkörnek előrésze az Advent, mely négy álló hétig tart s a karácsonyesttel zárul. Adventben tilos a muzsika, a hejehuja, esküsző-lakodalom; e helyett hajnalonként a templomot járják az emberek; négyezer éven keresztül várták ugyanis a Megváltó eljövételét s ennek emlékére karácsony előtt négy héten át hajnali misét, rórátét tart a róm.-kath. egyház. Virradat előtt fölguyjtják a templomokban az oltárgyertyákat, áhíatos hívőkkel telik meg a templomok hajója s az orgona zugó-bugó hangjainál zeng a zsolozsma s a Megváltó eljövételén örvendő egyházi ének, a bethlehemi istállóról, ahol József jegyese, Mária, szülte isteni magzatát, aki a világ bűneiért később mártirhalált halt a keresztfán... A négy hétig tartó hajnali

misék a katolikus templomokban e hét elején kezdődtek.

Királyunk egy napja. Köztudomásu, hogy királyunk egész birodalmának legszorgalmasabb embere. Hogy rendszeren mennyit dolgozik egy napon, jellemző példa rá a minap is. Reggel hat órakor kelt fel ágyából s rövid reggeli után átolvasta a lapok legnagyobb részét, valamint azt a kivonatos jelentést is, amit az összes napilapok (köztük a nagyobb külföldiek is) legfontosabb tartalmáról számára készítenek. Nyolezkor már fogadta had- és szárnységei jelentését a beérkezett postai és távirati küldeményekről és katonai jelentésekről. Ezek földolgozása után már tíz órakor magánkihallgatáson fogadott tömerek embert, akik mind különféle dolgokról beszélnek, könyörögnek vagy jelentenek. Ez így tartott körülbelül délig; egy órakor már gróf Wolkenstein-Trostburg párisi nagykövet jelentéseit hallgatta meg a király, két órakor fogadta gróf Goluchovszky külügyminisztert, három órakor pedig huzamosan dolgozott együtt Széll Kálmán miniszterelnökkel. Hat órakor pedig háromnegyed óráig tartó udvari ebéd volt, mely igen jó lehet a vendégeknek, de nem közönséges munka a királynak, mert a röptében elfogyasztott ebéd után cerele-t kell tartani, hogy ismét vagy ötven emberrel beszéljen legalább ötvenféle tárgyról. De amikor végre ez is elmúlt szerencsésen, a király meglehetősen gyorsasággal vágdató kocsin kihajtatott a vasúthoz s kiutazott Gödöllőre aludni, pihenni. Tömörebb időbeosztással, nagyobb munkával talán alig él még ember Magyarországon, mint a magyar király.

Tanító-jubileum. A moson-szolnoki iskola főtanítója, Papp János, a napokban ünnepelte negyvenéves tanítói jubileumát. A község lakossága szép ünnepet rendezett a tiszteletére. A község házaira lobogókat tűztek ki s fáklyászenét adtak a jubiléus tiszteletére.

Hivatalvesztésre ítélt tisztviselők. Gyöngyösön a rendőrkapitányság ellen két év óta húzódo fegyelmi ügy most végleges elintézését nyert. A fegyelmi választmány Nékám Ede gyöngyösi rendőrfőkapitányt 400 korona pénzbírságra, Téts József rendőrfőkapitányt pedig hivatalvesztésre ítélte. Az ügy felelbezés folytán a belügyminiszter elé került, ki az ítéletet akként változtatta meg, hogy nemesak Téts Józsefet, de Nékám Ede rendőrfőkapitányt is hivatalvesztésre ítélte.

Kifüstölt német énekesek. Selmeczbányán egy német orfeumi trupp ütötte föl a sátorfáját öles plakátokon hirdetve a tingli-tangli előadást. A bányászakadémia ifjusága azonban nem akarta megtűrni, hogy a derék hazafias város jó hírnevén a német csepürágók foltot ejtsenek, nagy tömegben elmentek az előadásra s mikor egy festettképi hölgy fellépett a deszkára, mindaddig abezugoltak és füttyültek, mignem leszállott róla. A rendőrség ugyan csitította őket, de nem nagyon s a kifüttyült »művésztruppe« már másnap elotródott a városból.

Fehéregyháza árverés alatt. Ott, ahol 1849-ben a fehéregyházi ütközetet vívták meg dicső honvédek, Petőfinek és hősi halált halt honvédtársainak sírja fölött december 12-én megperdül a dob. Elárverezik a Hallerek ősi birtokát, az 1600 hold kiterjedésű uradalmat, a várszerű emeletes, közel ötven szobából álló kastélylyal együtt. A birtok e hónap 12-éig a honleányi érdemeiről s rendkívüli áldozatkészségéről híres Haller Lujza grófnő tulajdona. A nemes grófnő egy ízben már megmentette a Haller-birtok atyját illető részét idegen kézre jutástól. Még mielőtt a terheket törleszthette volna, rossz évek következtek, melyek az egyensúlyt megbillentették. A birtok szívében van a Petőfi sírja. A hiteltelők ezt kiengedték az árverés alól. A segesvári szoborbizottság tekkönyvvileg a nemzetre iratta. Az osztrák-magyar bank és egy szászföldi pénzüzet az árverelő.

Nyomor elől a halálba. Nagykőrös közelében Papp József kőművesegéd, Papp tanító fia, minap az éjjeli vonat elé vetette magát. Testét öszszerosolva találták meg. Az öngyilkosságnak nyomor az oka. Családjától levélben bucsuzott el.

Zsoldics Mihály Illaván. Zsoldics Mihály életfogytiglani fegyházbüntetését Illaván fogja lelni. Szatmárról már el is szállították Illavára. Mikor a fogházőr megmondotta neki, hogy Papp Bélát felakasztották, felsóhajtott s csak azt mondta: — Hála az égnek!

A Papp-család névváltoztatása. A szatmári testvérgyilkos családja menekülni akar a szégyentől, melyet Papp Béla ejtett rajta s ezért híre jár, hogy Papp György, a kivégzett Béla atya s egész családja közelébb beadják a belügyminiszterhez kérvényét nevének megváltoztatása iránt. A család valószínűen a Pápa nevet veszi fel.

Ki a kakastollasokkal! Solymos községben nagy vérengzés volt Katalin-napkor. Rigán Ferenc, a

község birája feleségének nevenapját ülte s estefelé mámorosan ment a nagy korecsmába. A legényeknek bort rakatott az asztalukra, azok is jól leszopták magukat s a bíró engedelmével Katalin-bált rögtönöztek. Éjjél felé odavetődött a csendőrőrzárat s kérték a bált engedélyt. A bíró előbb szép szóval akarta lekenyerezni őket s mikor ez nem használt, kijelentette, hogy ő engedélyezte a bált, a kinek nem tetszik, tegyen róla. A csendőrök erre fölszólították a

legényeket, hogy hagyják abba a mulatságot és oszoljanak szét. A bíró erre éktelen káromkodásba tört ki s oda kiáltotta a legényeknek, hogy dobják ki a kakastollasokat. A legények erre megrohanták a csendőröket, miközben valaki a lámpát is eloltotta. A csendőrök az ajtó felé hátráltak és támadóik ellen szuronyaikkal védekeztek. Nagy küzdelem után sikerült az ajtón kijutniok, miközben több ütést kaptak s védekezésük közben Lebó Mihályt és Kosilka Andrászt leszurták. A két sérült pár órai kínlódás után meghalt. A legények szétfutottak, a bírót pedig a csendőrök vasra verve a község házára vitték.

A jegyös. Azt mondja Földi Teréz a kapitánynak, hogy a gazda nem ad ki a félévi bérít.

— Elluzza, az Isten pusztítja el.

— Nem igaz

a beszéd — vág közbe a piros orru, haresa-bajuszu gazda.

— Hát hogy igaz? — kérdezi a kapitány.

— Ugy igaz, hogy ez a nő nem eselédöm, hanem jegyösöm vót énnéköm.

— Hát elveszi kend?

— Nem én.

— Hát mit csinál kend?

— Most elküldtem és egy másikat fogadtam a házhó jegyösnek, hogy kitanulmányozzam, hátha jobban illenek hozzám.

ADVENTI AJTATOSSÁG.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Jó tanácsok gazdáknak.

A tél beálltával, a mikor kint a mezőn nagyon kevés vagy épen semmi dolgunk sines, bent a ház, a major körül akad elvégezni való, a mit a jó gazdának nem szabad, hogy elmulasztson. Mert nem arra való a tél, hogy azt keresztül henyeljük, hanem hogy a jószágot, szerszámot, mi egymást feljavítva, rendbe szedve, elkészülhessünk a jövő termőeszten-dőre és a kikeletkor oly sürgős és sok tennivalóra.

A tél folyamán elsősorban is állatjainkkal kell, hogy többet foglalkozzunk. Van időnk elég, hogy kellően és jól elkészített takarmányt adjunk nekik, hogy fekvőhelyüket kellemessé tegyük és ezzel az állat nyugalmaát biztosítsuk. Az istállót ép úgy, mint a jószágot magát naponta tisztogassuk meg, nem nagy vesződésünkbe kerül ez és az állat azt meghálálja.

Szerszámjainkat az ásótól, kaszától kezdve az ekéig, vetőgépig vizsgáljuk meg jól és ha valamelyik elavult volna vagy igazításra, pótlásra vár, itt az ideje, hogy rendbeszedjük mindent. A kijavított szerszám elszolgálhat még egy másik esztendő, nem kell helyette újat vásárolnunk.

A magtárakban, raktárakban is rendet csinálhatunk, olyankor, a mikor kint a szabadban semmit nem végezhetünk. A gabonagarmadákat jól átfor-gatva csak magunknak használunk, mert nem leszünk kitéve annak, hogy gabonánk és így vető-magunk megromoljon.

Hóesés idején a lakóházak, istállók falai mellől a havat minél előbb távolítsuk el, nehogy azok át-nedvedesedjenek; a boglyák, kazlak tetejéről és olda-lairól pedig a havat szinte seperjük le, mert az a hó, ha egyszer olvadni kezd, tönkretetheti a szénánkat, szalmánkat.

Egyszóval a gazdaembernek, még télen sem szabad egy napot sem henyeléssel töltenie. A gazda-ságban mindig akad munka, hol ez, hol az és hogy milyen és melyik legyen az első, azt magának a gazdának kell legjobban tudnia. Ami még minden gazdaembernek — legyen az bármilyen kiscgazda is — feladatát kell, hogy képezze, az, hogy *tanuljon*.

A népies gazdasági előadások, — amelyeket a kormány és az egyes megyei gazdasági egyesületek karöltve tartanak — jó talaj arra, hogy azok a gazdák, akik csak tehetik, ezeket látogatva, a prak-tikus jövedelmező gazdálkodást megtanulják. És hogy a gazdasági előadásokat gazdatársaim meghallgatni el ne mulasztják, nem tudom eléggé ajánlani. Mert nagyon szükséges az, hogy a mai viszonyok mellett,

a gazda az újabb gazdálkodás legszükségesebb kéz-fogásait megtanulja. Szükséges továbbá, hogy mi gazdák vállvetve, közösen és valamennyien küzdjünk, mert csak akkor fogunk győzni, ha egyesült erővel dolgozunk.

Ami a tanulást illeti, ott vannak továbbá a gazdasági lapok, szakkönyvek; ilyenkor télen, a hosszú estéket nem tölthetjük el hasznosabban, mintha ilyeneket olvasgatunk. Ha egyesek nem tehe-tik, vagy erre nincs elegendő pénzük, álljanak össze egyfalubeliek többen, tartsanak közösen lapokat, könyveket, alkossanak gazdaköröket, ahol esténként összegyűlve, együtt olvashatnak.

Mert csak akkor boldogul a gazda, ha folyto-nosan tanul, akkor lesz erős, ha tenni is tud.

— gh —

A patkányirtásról.

Csak kevés oly gazdaság van, hol a patkány ne alkalmatlankodnék. Gazdaságokban előszeretettel tartózkodik, a csatornában és gabonaraktárakban, hol nagy kárt okoz, de behatol az istállókba, laká-sokba, pajtákba, kazlakba, sőt bevonul a szalma- és nádtetőbe is. Sem méreggel, sem fogókkal nem lehet gyökeresen kiirtani. Eleinte a méreg megtize-deli, de nemsokára már nem nyulnak hozzá, bármily alakban is tesszük azt ki. Azonkívül a méreg min-dig veszedelmes a többi háziállatra is. A fogók és vasak csak eleinte pusztítják, mert később óvakodnak tőlük.

Hogy gyökeresen kiirthassuk őket, előbb azon helyekről, hol legszívesebben tanyáznak, ki kell őket üzni s ez a legsikeresebben úgy érhető el, ha a lyukakat kátránnyal kevert agyaggal bekenjük. A fris lyukakat mindennap este újra betömjük és bekenjük a főkijáratokat is. A patkány, noha pisz-kos zugokban tanyáz, mégis tiszta állat és legnagyobb ellensége a kátrány, melytől már nem szabadul meg, ha egyszer bekenődött. És így lehet őket oly helyek-ről kiűzni, hol kutyákkal vagy vízzel nem érünk ezélt. Azonban ezt huzamosabb ideig kell folytatni, mig mind a földszinti helyiségekbe, illetőleg istállókba vonulnak.

Ha a patkányokat sikerült egy helyre szorítani, gyorsan neki látunk az irtáshoz. Kihajtjuk az álla-tokat az istállóból és a patkánylyukakat teleöntjük vízzel; a nagy patkányok kijönnek mind és a kutyák összefogdossák, a kicsinyek pedig benfulnak. De a már kiöntött lyukakat ne mulasztjuk el betömni, mert sokszor 10—20 patkány is fut ki egy lyukból és a már kiöntött lyukakba menekülnek. Ilyenformán hamar megszabadulunk a patkányoktól. Ha ezt évente kétszer-háromszor végezzük, a még életben maradt patkányok mind otthagynak és ott teleped-nek le, hol nem bolygatják őket.

Mikor malaczoztassunk?

A milyen különböző időszakokban szokás a malaczoztatás, annyiféle a vélemény. Egyik szerint október vagy novemberi, másik szerint meg épen a téli decemberi, vagy Pál-napi malaczoztatás ajánlatosabb.

Ezen hónapok időjárása azonban nemesak a malaczokra van rossz hatással, a melyeknek egy — pl. novemberi malaczoztatás esetén — teljes 4 hónapon keresztül kell az ólat őrizniök, de magokra a koczákra is ártalmas a téli hideg, mivel teje elapad. Az alatt a négy hosszú téli hónap alatt pedig még a leggondosabb ápolás és legtisztább tartás mellett folyton egy helyen lévén, a malaczok könnyen koszosodnak, betegek lesznek s ha kitavasodik vagy csak a következő nyáron térnek annyira, a mennyire magukhoz, de azért csak sinylenek és növézükből visszamaradtak lesznek.

Ezért és még sok más okból az újabb időben ugy a nagyobb, mint a kisebb sertésenyészetekben a február első két hetében történő fiaztatás van leginkább elfogadva. És hogy ez a leghelyesebb időszak a malaczoztatásra, e mellett nagyon sok kedvező körülmény szól. A februári malaczok egy-két hétig anyjukkal vannak, azután márcziusban, midőn már esznek, isznak, fagymentes időben ki is futhatnak, így ezen fiaztatásnál alig fordul elő a kosz. A februári fiaztatás növekedésében rendszeren elszokta hagyni a novembertől—januárig fiadzott malaczokat, mert az előbbieket a hosszas hideg időktől mit sem szenvednek s nem kell nekik teljes 4 hónapot bezárva eltölteniök.

A kanok nyári lustasága miatt pedig a nyári hónapokban bugott koczákat nagy része bugatlan szokott maradni, míg ha a bugatást októberben végeztetjük, a nem fogamzott koczákat száma nagyon kevés szokott lenni.

A mi még a februári malaczoztatás mellett szól, az az, hogy az ilyen malaczok előtt csak egy tél van, míg az október vagy novemberi fiaztatást, ha 1 éves korukban vagy később a jövő évben el nem kelnek, eladásig két télen át kell teletetnünk, már pedig csak inkább nyáron etetem a malaczaimat, a mikor, ha jó legelőre járnak, kevesebbel is megelégszenek.

Hogy pedig a februári fiaztatással jó takarmányozás mellett el lehet azt a nagyságot érni a malaczokkal, mint a téli november vagy decemberivel, az régi dolog. Vannak, a kik még később, májusban szokták fiaztatni s így telettevén ki a malaczot, 1 1/4 éves korukban adják el. Hát még ez is jobb a novemberi malaczoztatásnál és pedig azért, mert az ilyen malaczok jó időben és a szabadban tartva, gyorsan növekednek, erősek és szépek s 6 hónapos korukban menvén neki a télnek, könnyen kiteleltethetők.

Vegyések.

A kukoriczaszár sok esetben, különösen ha kevesebb szalmánk van, nagyon kiségit a gazdát a bajból. Főleg szarvasmarhának szolgál táplálékul, de kivételes esetekben juhokkal és lovakkal is etethető. Azért a kukoriczaszárat, hogy abban az eső vagy hó nagy kárt ne tehessen, védett helyen tartasuk, vagy jól betetézett boglyákba rakjuk, mert az olyan szár, amely heteken át ázik, nemesak tápértékéből veszít sokat, de a penészedésre is jobban hajlandó s a bűzös, romlott kukoriczaszárat bizony az állatok nem eszik meg.

Hogy a bor faizt ne kapjon, az új hordót vagy gőzkazánból bevezetett gőz által párologtatjuk át, vagy ha gőzkazán rendelkezésre nem áll, forró vízzel megtöltjük, jól bedugaszoljuk s néhány napig úgy hagyjuk. Ezután kiöntjük a vizet s hektoliterenkint 10 deka kénsavat tartalmazó vízzel újra megtöltjük és az oldatot néhány nap múlva kiöntjük, mire a hordót többször tiszta vízzel kiöblítjük.

A lovak helytelen pihentetése. A helytelen kimelés, pihentetés ép úgy megrontja a munkára való lovat, mint a túlterhelés. Csalódnak azok, akik azt hiszik, hogy a lovakat valamely nagy munka, ut előtt hosszabb ideig pihentetni és jól tartani kell, hogy azután annál kitartóbban végzik a munkát. A látszat amellettt szól, hogy a pihentetés hasznára vált a lovaknak, mert a kipihent lovak egész tüzzel mennek, ficzkádoznak, pajkoskodnak és gazdájuk örül, hogy mennyire használt nekik a nyugalom. De a lovak jó kedve csak rövid ideig tart, elkezdnek izzadni és a kocsisnak az ostorhoz kell nyulnia, hogy gyorsabb mozgásra indítsa. A helytelen kimelés megfogyasztotta a lovak erejét, mely alatt, kivált jó tartás mellett, hájuk gyarapodott, ellenben izmaik elpetyhüdtek, elgyengültek. A ló gyors mozgásra van teremtve, emélfogva a hosszú nyugalom erejét apasztja. Pihentetni kell a lovat, de csak módjával a munka után. A helytelen kimeléssel elrontott lovakat ismét fokozatosan kell a rendes mozgásra, munkára szoktatni.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitünő hazai gyártmány!
1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek ≡

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lőerejük.
MAGÁN JÁRÓK
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kívánatra díjmentesen küldetik.

Képeinkhez.

„Már elutaztak!“ Az öreg ur diszbe vágta magát, hogy látogatást tegyen a fiatal párnál. A bácsika — valószínűleg régi, elkésett udvarló — kicsipte magát istenigazában s midőn bekopogtat az új boldog fészek ajtaján, hült helyét találja a fiatal párnak. „Már elutaztak!“ mondja hamiskás mosolylyal a szobacziezus, aki nyilván sejti, hogy ez a ravasz vén róka mi járatban van itten, miért huzta ki magát ilyen peczkesen s azért nevet oly hamiskásan. Mai szép képünk ezt a derüs jelenetet ábrázolja.

Adventi ájtatosság. Deczember 1-jétől karácsony napig minden reggel „rorate“-t, hajnali misét tartanak a katolikus templomokban. A karácsonyi ünnepkörnek előszaka az Advent, amikor a keresztény ember áhitattal készül elő Jézus Krisztus születésének emlékünnepe. A hajnali misék *rorate* neve annak a latin egyházi éneknek a rövidebb kifejezője, mely így kezdődik: „Rorate coeli de super terra veritatem!“ (Harmatozzátok eget a földre az igazságot!) A hajnali miséken már a karácsonyi ünnepkört érintő énekeket énekli a kántor s megtelnek a templomok a hivel, kik buzgón éneklék a karácsonyi zsolozsmát:

»Csordapásztorok,
Midőn Bethlehembe
Csordát őriznek
Éjjel a mezőbe,
Isten angyalai
Jövének melléjük . . . «

Mai szép képünk egy templom belsejét tünteti fel, benne a hajnali misén ájtatoskodó hivel.

Talány.

— Hegyi Jánostól. —

István gazdának kilencz derék kaszája volt és megszállottam:

— Ejjye, milyen jó kilencz kaszája van!

— Meglehetősek, — felelte ő, — pedig lássa, ezekből *három* fiam, *három* vöm, *három* pedig sógorom és mind egy anyától valók.

Hogy lehet ez?

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő deczember hó 15.

A „Független Ujság“ 48. számában közölt talány megfejtése:

Mustárpapír.

Helyesen fejtették meg: *Lepény Irénke*, Balazsovics Mária, Hilbert Irénke, Vörös Janka, Schleifer Gyula, Hegyi János, Kóródi András, Mozsay Mihály, Blich Ferencz, ifj. Szathmáry Sándor, Keresztyén Gábor, Gál Károly, Hödy Imre, Smida János, Kiss Ferencz János, Bucher Miksa, Baráth János, Márkus Imre, Bucher Albert, ifj. Kóta Sándor, Török Imre, Réth János, Palánki József, ifj. Kaesándi László, Spisák József, László Endre, Bardocz János, Kis András, „Sarudi rom. kath. kör“.

A sorshuzásnál *Lepény Irénke* (B.-Csaba, Ó-Kigyósi-ut 294 házszám) neve jött ki elsőnek, kinek a kitzölt jutalomdíj gyanánt Péterfi Tamás „*Közös sors*“ című eredeti székely regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

R. F. urnak, Gyula kezei. 1. Karácsonyra megtetszik kapni. 2. A pyroleum, mint már megírtuk, félannyiba sem kerül, mint a petroleum s emellett csak olyan fényereje van. Beszerzését tehát ajánljuk. — **N. J.** urnak. Nem-előfizetőinknek egy koronáért fogjuk adni. — **G. I.** urnak, Vadkért. A bekebelezési illeték 47%, tehát 4500 forintnál kitenne 21 forint 15 krajczárt. Kell még aztán egy 50 kr.-os bélyeg a kérvényre. — **900. számú előfizető.** A gyám elszámolásra kényszeríthető. Evégből szóbeli feljelentést kell tenni a kerületi járásbírósnál, aki jegyzőkönyvet vesz fel az esetről és tárgyalást tűz ki. A gyám felelőssége nem évül el. A feljelentés joga a kiskorú legközelebbi rokonát illeti. — **K. Gy.** urnak. Az utadót — sajnos — fizetnie kell. — **100. számú előfizető.** Horog. A kívánt lapok címei a következők: *Alkotmány*, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. *Katonai Lapok*, Budapest, IV., Régi posta-utca 1. — **Sorsjegyekről K. K.** Farna-Bod, SI. I. Körösmező, **Gy. I.** Püspök-Hatvan. **B. M.** Lipoviz. Sorsjegyeik nem nyertek.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, 1900. deczember 8-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 14.70—15.50 K. *Rozs* 13.40 K-tól 13.80 K-ig. *Árpa* 11.60 K-tól 11.80 K-ig. jobb minőségű 14.50 K-tól 15.50 K-ig. *Zab* 10.40 K. Tengeri 9.25 K.

Liszt ára .00 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25.20	24.00	23.00	21.70	21.40	20.10	18.80	15.20	11.20

Buzakorpa finom 8.40 K, durva 8.60 K.

Egyéb magvak: *mák* 30—60 K 1 q, *bab* fehér nagyszemű 14—20 K, aprószemű 12—18 K, *tarka* 12—20 K, *lencse* 34—56 K, *borsó* héjas 20—24 K, *lóhere* 136—153 K, *lucerna* 88—96 K, *baltaczim* 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 480—520 fillér, muhar 480—540 fillér, zsupszalma 240—290 fillér, alomszalma 240—260 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürü 35—38 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 96—98 filér, 280—300 kg.-mos 96—97 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 99—95 fillér, szerb 92—96 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 62—68—, középminőségű 54—60—, alárendelt minőségű magyar ökör 46—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 40—64.00, magyar tehén középminőségű 40—64.00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—64.00, szerbiai ökör jobb minőségű 48—60—, kivitel —, középminőségű 40—48—, szerbiai bika 42—64—, szerbiai bivaly 30—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borju 60—96 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2.40—2.50 K, csirke 1.10—1.40 K, kappan hizott 0.00 K.—0.00 K. Rucza 4.00—5.00 K. Lud hizott 10—12 K. Pulyka sovány 4—5 K.

Tojás alföldi 66—68 K, erdélyi 64—66 K, lánként. Tea, tojás 100 drb 5.00—5.30 K.

Tejtermékek. Teavaj 1.60—2.00, tejföl 56—60 fillér literenként, főzővaj 1.00—1.40 K, tehénturó 10—20 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0.00—0.00 1 q 0.00—0.00, Petrezselyem 100 kötés 0.00—0.00, 1 q 0—0—, zeller 100 drb 1.40—2.20, karalábé 1.40—2.00, vöröshagyma 100 kötés 8—9—, 1 q 50—90—, foghagyma 16—28—, vörösrépa 100 drb 1.00—1.60, fehérrépa, fejeskáposzta 8—12—, kelkáposzta 100 drb 1.60—2.40, vöröskáposzta 8—14—, fejesaláta 1.80—2.00, kötött saláta 1.00—1.80, burgonya rózsza 1 q 3.40—3.60, sárga 3.20—4.00.

A NAGY KRACH!!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták áru-gyár kényszerítve lőn egész készletét a munkásoknak nagyon csekély megértése ellenében eladni. Én vagyok felhalmozva ezen megbízás kereszfűvelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán **frt 6.60** megértése ellen és pedig:

- 6 drb legfin asztali kést valódi angol pengével,
- 6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
- 6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evőkanalat,
- 12 drb amerikai szabadalmazott ezüst kávékanalat,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-levesmerőt,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tejmerőt,
- 6 drb angol Victoria-also-tálcát,
- 2 drb fejtűnést keltő asztali gyertyatartó,
- 1 drb theaszűrőt,
- 1 drb legfinomabb czukorszórót.

42 darab összesen csak 6 frt 60 kr.

A fenti összesen 42 tárgy ezelőtt 40 frtba került és most ezek frt 6.60 minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüstteljesen fehér érc, mely az ezüst szint 25 évig megtartja a miért jótállás vállalatik. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédélgésen

azt, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszatéríteni; (s senki se mulasztja el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen diszganitúrát megnézze, mely pompás

karácsonyi és ujévi ajándék

ajándékul minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

HIRSCHBERG A.

szabad. amerik. ezüstkivitelű áruháza
Wien, II., Rembrandstrasse 19/T. R.
Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvétellel, vagy az összegző előleges beküldésével. Tisztító por 100 gr. 10 kr. Csak a mellékelt végjeggyel valódi (egészségi árcs.)

Kívárat az elismerő iratokból: Az első küldeményemmel nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy garnitúrát. Majorosy János, kanonok.

A küldeményt vettem s nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért. Kolozsvár. Bánffy báró ő excell.

Becsés evőeszközküldeményét megkaptam, melylyel nagyon meg vagyok elégedve és kérem, még egy olyan garnitúrát, 44 drb amerikai szab. ezüstből utánv. küldeni. Bozovics, Kr.-Szörényim. Keresztes S. főszolgabíró.

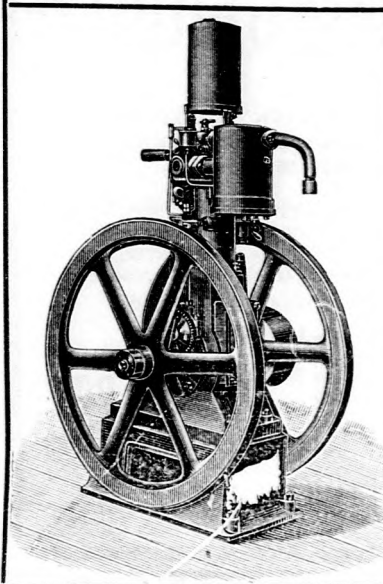
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

BUDAPESTEN.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin lokomobiljaink

(Bánki és Csonka szab rendszere.)

adómentes ásványolajjal a legolcsóbb hajtóerő.

Hatósági engedély nélkül bárhol felállítható. nem tűzveszélyes, egyszerű, tartós szerkezetű, gépszere nincs szükség.

Árjegyzéket kívánatra küldünk.

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat bármikor, pénzintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is ajánlott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 franyi kölcsönt szavatoltat meg.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban,

BUDAPEST,

IX. kerület Üllői-ut 25. szám.

Gazdák

s gazdálkodók figyelmébe. Számos uradalomba már bevezetett

• PYROLEUM •

50%-al olcsóbb, mint bármely más világító anyag. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen s bérmentve

BURIÁN VILMOS VEJE, Budapest,
IX., Soroksári-utca 10. szám. 502

Gazdáknak fontos!

HREBLAY EMIL

állattenyésztési m. kir. felügyelő GÖDÖLLŐ.

MUNKÁI:

- Baromfi hizlalás 1 kor. 50 fill.
- Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók 1 kor.
- Tyuktenyésztés 2 kor.
- Lud és kacsza tenyésztés 2 kor.
- Pulyka tenyésztés 1 kor. 60 fill.
- Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről 1 kor. 60 fill.

Megrendelhetők a szerzőnél, legegyszerűbben a pénz előleges beküldése mellett.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ügy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Bitosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.

Bizosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál.

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S. Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG)
 vezelői **PFANHAUSER A.**
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * **RUDAPEST** *
 V., Báthory-utca 4. szám.

ŐSZI VETŐMAGSZÜKSÉGLETÜNK BESZERZÉSE VÉGETT

forduljunk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉHEZ, Budapest,
 V., Alkotmány-utca 31.

Szuperfoszfátot, kénsvavas-kálit, kénsvavas-ammont,

Kovasavas-kálit, (dohánytrágyázásra)

Chilisaletromot, Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsvav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek)